

něty z jednání pracovní skupiny "Gramatická struktura jazyka"

P. Novák

Materiálová desiderata pro připravovanou velkou vědeckou mluvnici češtiny (dále VVMČ) - (vyslovování takových desiderát není nutně vázáno na některou teoretickou koncepci):

- a) seznam základních domácích kmenů současné spisovné češtiny (poprvé u Dobrovského), třeba jako příloha k I. dílu;
- b) úplnost v předvedení neproduktivních typů a nepravidelností formální morfologie;
- c) využití výsledků Dotazníku o současné spisovné normě;
- d) úplnost ve výčtu (typů) slovesných (i jiných) vazeb, i kombinovaných (požádat A o A), úplné předvedení jednotlivých sloves u vazeb řídkých neproduktivních, úplnost v zachycení nepravidelností vazeb deverbativ (vzhledem k příslušným slovesům);
- e) textové využití transformátorů (jejich pořadí v textu).

Koordinace mezi jednotlivými díly VVMČ:

- a) mezi I. a II. : morfonologie;
- b) mezi I. a III. : fonologie věty; vztah slovotvorné struktury slova (hlavně slovesa) a jeho vazebních možností (např. odečíst A od G);
- c) mezi I. a II.: viz 4 b.

Zásadní požadavek koordinace VVMČ a připravovaného jednosvazkového slovníku češtiny (alespoň v terminologii; bylo by vhodné, aby šlo o víc).

4. Náměty koncepční:

- a) v I. díle vybudovat jednotnou nauku o pojmenování (ne izolovaně lexikální sémantiku a tvoření slov);
- b) v II. díle jako součást sémantické morfologie vybudovat oddíl pro postižení vztahů jednotlivých typů užití morfologických kategorií event. i slovních druhů;
- c) tvoří, nebo netvoří konstitutivní rysy slovních druhů hierarchii (popř. kterého druhu)?
- d) ad grify pro "záchranu" vzájemné jednoznačnosti vztahů výsledků aplikace hledisek, na nichž spočívá vymezení slovních druhů (viz s. 13 bod 2): buď se od grifů distancovat, nebo ukázat, že to nejsou (jen) grify;
- e) uvážít možnost uvědomělé volby různých (teoretických) koncepcí pro různé "oblasti" jazyka.

Další program skupiny:

- a) koncepce gramatického popisu češtiny vypracovaná skupinou české komise pro studium gramatické stavby slovanských jazyků při ČSAV;
- b) projekt akademické gramatiky ruské (SSSR), polské (PLR) a německé (NDR);
- c) gramatika angličtiny (Quirk, Greenbaum, Leech, Svartvik);
- d) stylistika v VVMČ (elaborát M. Jelínka a A. Sticha);
- e) kvantitativní aspekt ve VVMČ (M. Těšitelová);
- f) gramatické kategorie současné češtiny (obecně i jednotlivě).

Pozn. red.:

Bude třeba také řídit recenzní činnost v časopisech se zřetelem k potřebám práce na mluvnici.